

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1712215077
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1712215077.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobcu: O. P., L.. XX.X.XXXX, J. XXX, Š. M. Y., zastúpeného advokátom JUDr. Jaroslavom Bódišom, Turistická 11, Košice, proti žalovanému: O. X., L.. XX.XX.XXXX, X. XXX/XX, C., zastúpeného ADVOKA, s.r.o., Komárnická 36, Bratislava, IČO: 44 449 615, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a o vrátenie vzájomných plnení, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č.k. 4C/216/2012-295, zo dňa 8.11.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti (výrok I.) mení tak, že žalobu zamietá.

II. Žalovanému p r i z n á v a proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť vrátiť žalobcovi kúpnu cenu 10.500 eur a zaplatiť úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 10.500 eur od 3.9.2012 do zaplatenia, proti povinnosti žalobcu vrátiť žalovanému osobné motorové vozidlo zn. Chevrolet Captiva, EČV: D., farba čierna metalíza, VIN: T., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobu vo zvyšku zamietol (výrok II.) a výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa zmenenou žalobou domáhal určenia, že kúpna zmluva zo dňa 11.5.2012 je neplatná a uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť (vrátiť) mu sumu 10.500 eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 3.9.2012 do zaplatenia oproti vráteniu osobného motorového vozidla Chevrolet Captiva, EČV: D., farby čierna metalíza, VIN: T., na tom skutkovom a právnom základe, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy dňa 11.5.2012 bol žalovaným uvedený do omylu, že kupované vozidlo má najazdených iba 30.000 km, pričom v skutočnosti malo približne 100.000 km (v časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy), ako aj (v časti vzájomného vrátenia plnení z kúpnej zmluvy) z dôvodu, že napriek vyhláseniu žalovaného v čase predaja, že vozidlo nemá žiadne vady, došlo na vozidle (počas cesty z P. do J.) v O. k jeho poruche. Pri kontrole v autorizovanom servise Chevrolet v T. (po jeho odtiahnutí, nakoľko bolo nepojazdné) bolo zistené, že skutočný stav najazdených kilometrov je vyšší ako žalovaným uvádzaných 30.000 km pri uzatváraní kúpnej zmluvy a taktiež bolo zistené, že by sa mohlo jednať o vadu na prevodovke, ktorá sa na vozidle nachádzala už v čase predaja vozidla a bolo len otázkou času, kedy sa prejaví; prostredníctvom právneho zástupcu preto zaslal žalovanému list zo dňa 21.5.2012, ktorým odstúpil od kúpnej zmluvy podľa § 597 Občianskeho zákonníka. Po vzájomnej komunikácii sa dňa 26.6.2012 uskutočnila ohliadka vozidla aj v prítomnosti žalovaného, po ktorej znalec Ing. Peter Weiner vypracoval znalecký posudok č. 13/2012, v ktorom konštatoval tak vážnu zá vadu na vozidle, že bráni jeho riadnemu užívaniu; súčasne sa vyjadril k možnej nesprávnej technike jazdy žalobcu v

tom zmysle, že moderné elektronicky riadené prevodovky neumožňujú vodičovi urobiť fatálnu chybu, v dôsledku ktorej by došlo k mechanickému poškodeniu dielov prevodovky, teda nie je technicky možné, aby vodič nesprávnou manipuláciou s pákou voliča režimu prevodovky spôsobil jej poškodenie; týmto vyvrátil teóriu žalovaného, že vada na vozidle vznikla v dôsledku neodbornej manipulácie.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie sa najskôr vysporiadal so žalobou v časti určenia absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 11.5.2012 s tým, že podľa § 137 písm. c) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. S poukazom na ustálenú prax najvyšších súdnych autorít ozrejmil, že naliehavý právny záujem nie je daný spravidla tam, kde je možné žalovať priamo na plnenie povinnosti podľa § 80 písm. b) O.s.p. účinného do 30.6.2016 (R 17/1992) konštatoval, že požadovaný súdny výrok, by sám osebe bol bez praktického významu, nevytvoril by pevný právny základ pre právny vzťah strán sporu a nepredišlo by sa ním prípadnej ďalšej žalobe, resp. v danom prípade sa žalobca ďalším žalobným petitom domáha priamo uloženia povinnosti na plnenie. V nadväznosti na uvedené sa potom ďalej nezaoberal (inak dôvodnou) obranou žalovaného vo vzťahu k tejto určovacej žalobe.

4. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 11.5.2012 strany sporu (žalobca ako kupujúci a žalovaný ako predávajúci) uzavreli písomnú kúpnu zmluvu o odplatnom prevode vlastníckeho práva k ojazdenému osobnému motorovému vozidlu, za kúpnu cenu 10.500 eur, splatnú v hotovosti pri podpise zmluvy. Písomnú zmluvu podľa tvrdenia žalovaného vyhotovil žalobca, ktorý uvedené tvrdenie žalovaného nepoprel. Kúpna zmluva obsahovala označenie zmluvných strán, prehlásenie predávajúceho o jeho výlučnom vlastníctve k predmetu prevodu, údaje o vozidle: továrenskú značku vozidla Chevrolet, typ Captiva, obsah 1.991 cm³, počet dverí 5, dátum výroby 11.1.2007, EČV: D., farba čierna metalíza, bez servisnej knižky, bez čísla motora, počet majiteľov 2, platnosť STK 7.1.2013 a VIN: T., uvedenie dokladov, ktoré sa odovzdávajú: technický preukaz, protokol STK a EK a osvedčenie o evidencii, vyhlásenie kupujúceho, že od predávajúceho kupuje ojazdené a opotrebované motorové vozidlo, že bol dôkladne oboznámený s jeho technickým stavom a vykonal skúšobnú jazdu a fyzickú obhliadku, výšku kúpnej ceny a jej splatnosť a dohodu zmluvných strán o režime odhlásenia a prihlásenia vozidla na príslušnom oddelení polície. Podľa zhodných tvrdení strán sporu uzavretiu kúpnej zmluvy predchádzala fyzická obhliadka vozidla žalobcom v sprievode ďalšej osoby v mieste bydliska žalovaného aj zbežná (vizuálna, zvonku) obhliadka v servise v P..

5. Zo znaleckého posudku č. 13/2012 zo dňa 11.7.2012 vypracovaného znalcom z odboru doprava cestná, odvetvie technický stav cestných vozidiel, nehody v cestnej doprave a odhad hodnoty cestných vozidiel Ing. G. F. súdu prvej inštancie vyplynulo, že na zadanú úlohu žalobcom, či vada na vozidle je vážna a či ju mohol spôsobiť žalobca nesprávnym spôsobom jazdy, znalec uviedol, že po vykonaní obhliadky vozidla v prítomnosti strán sporu a ďalších zúčastnených osôb a vykonaní skúšobnej jazdy (cca 0,05 km) vozidlo v stúpajúcom teréne napriek zaradenému stupňu D a otáčkam motora cca 2300 ot./min. zastalo. Následné diagnostické testy boli zhodné s testami, vykonanými autoservisom po dovezení vozidla žalobcom z O.. Znalec v posudku konštatoval poruchu automatickej prevodovky skúmaného vozidla. Z titulu nefunkčného prenosu krútiaceho momentu z motora na hnané kolesá vozidlo nie je schopné sa pohybovať, nie je možné ho používať. Zistená vada riadiaceho modulu prevodovky, resp. jej príslušenstva je tak vážna, že bráni riadnemu užívaniu vozidla. Z protokolu o diagnostike nie je možné presne stanoviť príčinu poruchy automatickej prevodovky, túto je možné stanoviť teoreticky (porucha riadiaceho modulu, vadné spojenie medzi riadiacim modulom a niektorými výkonnými členmi, vadný jeden alebo viac výkonných členov prevodovky, trecie plochy brzd, resp. spojok, ich opotrebenie, poškodenie niektorej súčiastky automatickej prevodovky a pod.). V závere znalec tiež uviedol, že u prevodovky tohto typu AISIN-WARNER A4 F33 nie je technicky možné, aby vodič nesprávnou manipuláciou s pákou voliča režimu prevodovky, t.j. nesprávnym spôsobom jazdy, spôsobil poškodenie prevodovky (mechanické poškodenie dielov prevodovky. Jednotlivé blokovania sú zapracované v riadiacom programe riadiaceho modulu prevodovky a pokiaľ je vozidlo v pohybe, nie je možné pohnúť pákou ovládania režimov prevodovky z polohy D do polohy P, nakoľko je páka v polohe D zamknutá).

6. Ďalej súd prvej inštancie zistil, že žalobca listom zo dňa 22.5.2012 adresovaným žalovanému, odstúpil od kúpnej zmluvy zo dňa 11.5.2012 a vyzval ho na vrátenie si vzájomných plnení s výzvou oznámiť

možné termíny; v liste opísal, akú vadu reklamuje (okrem námietky počtu najjazdených kilometrov aj vadu prevodovky) a ako sa vada prevodovky po ceste do J. navonok prejavila.

7. Ozrejmil, že ustanovenie § 597 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka upravuje objektívnu zodpovednosť akéhokoľvek predávajúceho ako účastníka kúpnej zmluvy; to znamená, že i v prípade kúpnej zmluvy uzavretej medzi dvomi fyzickými osobami, napr. pri prevode ojazdeného automobilu, je daná takáto zodpovednosť predávajúceho a kupujúci môže uňho vyskytnuté vady po prebratí veci reklamovať, t.j. žiadať buď zľavu, prípadne rozhodnúť sa pre odstúpenie od zmluvy. Objektívna zodpovednosť znamená, že sa nevyžaduje zavinenie predávajúceho, t.j. predávajúci o vadách nemusel mať vedomosť. Predávajúci môže dôsledky svojej zodpovednosti vylúčiť len tým, že upozorní kupujúceho na konkrétne vady veci, ktoré už potom nemôže kupujúci vytýkať. Predávajúci, ktorý na vadu neupozornil, sa nemôže zodpovednosti zbaviť. Kupujúci svoje rozhodnutie či od zmluvy odstupuje, alebo požaduje primeranú zľavu z dojednanej ceny, musí predáváčemu oznámiť spolu s uplatnením práva zo zodpovednosti za vady (reklamácia). Kupujúci musí vytknúť vadu dostatočne určitým spôsobom; nestačí teda len všeobecné oznámenie, že vec má vady, ale kupujúci musí výslovne uviesť, aké konkrétne vady vytýka, prípadne vadu opísať a uviesť ako sa navonok prejavuje. Na súde potom môže kupujúci uplatniť právo zo zodpovednosti len za tie vady, ktoré predáváčemu včas vytkol a nemôže vady dodatočne rozširovať po uplynutí prekluzívnej lehoty. Spolu s vytknutím konkrétnych vád je potrebné oznámenie, aké právo zo zodpovednosti za vady si kupujúci uplatňuje (zľavu alebo odstúpenie od zmluvy). Toto zvolené právo nemožno dodatočne meniť. Ak kupujúci riadne a včas vytkol predáváčemu vady predmetu kúpy a predávajúci jeho požiadavkám nevyhovel, môže kupujúci uplatniť právo zo zodpovednosti za vady na súde vo všeobecnej 3 ročnej premlčacej lehote plynúcej odo dňa vytknutia vád predáváčemu.

8. Ďalej vysvetlil, že podľa § 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná, alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. V prípade povinnosti vrátiť si obojstranne plnenie, ide v režime § 457 Občianskeho zákonníka o tzv. synalagmatický (vzájomne podmienený) záväzok, kedy požiadavka jednej zmluvnej strany, aby jej bolo druhou zmluvnou stranou vrátené plnenie, ktoré jej poskytla, môže uspieť len ak je žiadateľom navonok deklarovaná aj pripravenosť vrátiť to, čo na základe takejto zmluvy obdržal od druhej strany sám; ak ide o žalobu, musí sa tento záväzok premietnuť aj do znenia žalobného návrhu (uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo/2325/2013).

9. Vykonaným dokazovaním tak mal súd prvej inštancie za preukázané, že osobné motorové vozidlo, kúpené žalobcom od žalovaného, sa ešte v deň jeho kúpy stalo nepoužiteľným na svojou podstatou základný účel, na ktorý je osobné motorové vozidlo určené a to bezpečnú prevádzku v cestnej premávke, že žalobca znaleckým posudkom č. 13/2012 v konaní tvrdenie o vade predanej veci (vadné riadenie automatickej prevodovky, s vylúčením možnosti jej poškodenia prípadnou nesprávnou technikou jazdy žalobcom z miesta jeho kúpy po O.) preukázal, následkom čoho, ak chcel byť žalovaný v konaní úspešný, sa dôkazné bremeno vo vzťahu k popretiu týchto skutočností presunulo na žalovaného. Žalovaný však v konaní neprodukoval žiadne dôkazy, ktorými by vyvrátil tvrdenie a dôkazy žalobcu o výskyte vady na predmete kúpy, pričom existenciu vady ani nespороval. Za spravodlivé a rozumné riešenie sporu medzi stranami, ako základného materiálneho korektívu, preto súd prvej inštancie považoval priznanie nároku žalobcovi na vrátenie vzájomných plnení po tom, čo žalobca preukázateľne riadne (s uvedením vyskytnutej vady, ako sa prejavila a uvedením, aký nárok z toho vyvodzuje) a včas listom zo dňa 22.5.2012 doručeným žalovanému najneskôr dňa 4.6.2012, v zákonnej lehote, od kúpnej zmluvy odstúpil. Zdôraznil, že je rozdiel kúpiť vec opotrebovanú, hoci aj nadmerne, avšak funkčnú (v prípade osobného motorového vozidla schopnú riadneho a bezpečného užívania, teda v cestnej premávke prevádzkyschopnú) a kúpiť vec, hoci aj nadmerne opotrebovanú, avšak po prejení cca 255 km nefunkčnú.

10. Ako irelevantnú súd prvej inštancie vyhodnotil obranu žalovaného, že celú analytickú aktivitu pred tým, ako sa žalobca rozhodol vec kúpiť, prenechal žalobcovi (t.j. možnosť si vozidlo obhliadnuť, vykonať skúšobnú jazdu, dať vec obhliadnuť v autoservise) a že žalobca vec kúpil "ako stojí a leží", teda že ho to zbavuje akejkolvek zodpovednosti za vady predanej veci, pretože § 501 Občianskeho zákonníka sa nevzťahuje na prípady prevodu individuálne určených vecí a ide o zodpovednosť objektívnu, kedy sa nevyžaduje zavinenie predávajúceho, t.j. žalovaný, ako predávajúci o vade nemusel mať vedomosť. Žalovaný mohol dôsledky svojej zodpovednosti vylúčiť len tým, že by upozornil žalobcu, ako kupujúceho,

na konkrétne vady veci, ktoré by už potom žalobca nemohol vytýkať. Kúpna zmluva však neobsahuje upozornenie na žiadne vady, preto zodpovednosť žalovaného za vytknutú vadu, následkom ktorej sa vozidlo stalo neupotrebitelným je daná, na ktorý záver nemá vplyv obrana žalovaného v tom zmysle, že nebola žalobcom preukázaná príčina tejto vady (príčina vady automatickej prevodovky vozidla), keďže existencia samotnej vady vozidla a teda právneho dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy bola žalobcom preukázaná. V konaní bolo preukázané, že v dôsledku vyskytnutej sa vady sa vozidlo stalo nepojazdným, teda ho nemožno bez odstránenia tejto vady používať; vada, pre ktorú žalobca odstúpil od kúpnej zmluvy, je z technického hľadiska vadou a náklady na odstránenie tejto vady by mohli dosiahnuť približne cenu, za ktorú bolo vozidlo kúpené (vychádzajúc z predbežných informácií znalcov Ing. Šimka, Ing. Weinerera, Ing. Pirčáka) a preto vytknutá vada nie je odstrániteľná a odstúpenie od kúpnej zmluvy z tohto dôvodu je platné. Neupotrebitelnosť veci je potrebné v zmysle § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka posudzovať podľa povahy a účelu veci. Za neupotrebitelnú treba považovať takú vec, u ktorej vyšla najavo neodstrániteľná vada a predmet kúpy nemožno pre ňu užívať dohodnutým spôsobom alebo riadne alebo vyšla najavo obdobná vada, ktorá je síce odstrániteľná, avšak náklady na opravu sú neúmerne cene veci - oprava by bola ekonomicky neúčelným nákladom v pomere ku kúpnej cene, čo spôsobí, že zistená vada je vadou neodstrániteľnou.

11. Pokiaľ žalovaný poukazoval na konkrétnu aplikačnú prax najvyšších súdnych autorít, táto na predmetný prípad nedopadá; rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/171/2008 sa týka odstúpenia od spotrebiteľskej zmluvy podľa osobitného predpisu; rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/133/2011 sa týka väd vozidla, ktoré sa vyskytli v čase po jeho kúpe v dôsledku jeho ďalšieho používania a opotrebenia plynutím času (v prejednávanej veci však vada na kúpenom vozidle sa vyskytla ešte v deň, kedy bolo vozidlo žalobcom kúpené po prejení cca 255 km); ak by sa vada, v dôsledku ktorej sa vozidlo stalo nepojazdným, v deň kúpy nevyskytla, bolo by nelogické, aby uprostred cesty domov žalobca vozidlo odstavil a následne ho dal odtiahnuť.

12. Na uvedenom základe podľa § 499, § 501, § 517 ods. 1, ods. 2, § 563, § 588, § 597 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., súd prvej inštancie uložil žalovanému uložil povinnosť vrátiť žalobcovi kúpnu cenu 10.500 eur a zaplatiť úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 10.500 eur od 3.9.2012 do zaplatenia, proti povinnosti žalobcu vrátiť žalovanému osobné motorové vozidlo zn. Chevrolet Captiva, EČV: D., farba čierna metalíza, VIN: T., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a podľa § 137 písm. c) C.s.p. žalobu v časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, ods. 2 C.s.p. a žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko žalobca bol úspešný v časti o vrátenie vzájomných plnení, ale neúspešný v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy.

13. Proti rozsudku vo vyhovujúcej časti podal žalovaný odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že neboli splnené procesné podmienky, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že žalobca najskôr tvrdil, že kúpené vozidlo sa stalo nepoužiteľným, lebo pri ceste od predávajúceho z obce C. do T. sa stalo nepojazdným. Vraj sa objavila vada automatickej prevodovej skrine. Pozoruhodné pritom je, že žalobca v emaile (č.l. spisu 121) hovoril o malom probléme auta a svojom podozrení, že bolo poškodené povodňou. Na báze tohto bremena tvrdenia žalobcu o údajnej vade automatickej prevodovej skrine, situáciu obsahovo pochopil očividne súd prvej inštancie, nakoľko to vyplýva najmä z formulácie otázok na súdom ustanoveného znalca Ing. Šimka. Žalobca síce predložil súdu znalecký posudok vypracovaný v júli 2012 Ing. Wienerom, no tento posudok je pre objektívnu diagnostickú nedostatočnosť dôkazne insuficientný, teda prakticky nepoužiteľný; znalec totiž formuloval záver, že "nie je možné presne stanoviť príčinu poruchy automatickej prevodovky vozidla". Znalec teda nehovoril o vade prevodovky, ale o jej poruche, čiže dodnes nič nevieme o vade vozidla, pričom porucha funkcie stroja nemusí nutne znamenať jeho vadu (napr. nedostatok prevádzkových tekutín stroja, pohonných hmôt, oleja, mazív etc., bude síce viesť k poruche činnosti stroja, nepredstavuje to však jeho vadu). Konštatoval, že znalecké dokazovanie sa nevykonalo len z dôvodu na strane žalobcu, pretože sa nakoniec rozhodol nezložiť znalecký preddavok. Žalobca potom v auguste 2018 "presmeroval" svoju argumentáciu, keď vyhlásil, že kúpna zmluva je absolútne neplatná, lebo informáciou o počte vozidlom najjazdených kilometrov bol

uvedený do omylu. Dal si otázku, prečo súd prvej inštancie následne hodnotil opodstatnenosť žaloby v jej pôvodnom znení, keď žalobca jasne a cielene upustil od svojho žalobného tvrdenia, že kúpil vozidlo s poškodenou automatickou prevodovkou; pritom je očividné, že žalobca zmenil svoje žalobné tvrdenia, lebo si uvedomil vlastnú dôkaznú núdzu. Ešte dôležitejším je fakt, že relevantný dôkaz vady vozidla prítomnej v čase kúpy nepredložil, ba dokonca zmaril ambíciu súdu prvej inštancie v tomto smere, teda žalobca neunesol prvoradáce dôkazné bremeno, keď v tejto súvislosti poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 33/2011, zo dňa 29.9.2011, že vyvodenie zodpovednosti prichádza do úvahy iba v prípade, ak vozidlo malo vadu už v čase jeho predaja, t.j. v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy. Žalobca nemôže uplatňovať zodpovednosť za vadu, ktorej existenciu bez pochybností nevie preukázať. Predávajúci zodpovedá len za tie vady, ktoré mala vec pri jej prevzatí zo strany kupujúceho. Toto pravidlo sa ale nevzťahuje na také vady, ktoré zodpovedajú miere používania, resp. opotrebovania danej použitej veci. Pri reklamacii ojazdeného vozidla bude kupec musieť vždy preukázať, že konkrétna vytýkaná vada nezodpovedá miere amortizovania vozidla (resp. jeho agregátov). V spore totiž žalobca napr. neuviedol, akú životnosť by mala mať originálna prevodová skriňa predmetného vozidla, pričom životnosť celého vozidla sa nerovná so životnosťou jeho jednotlivých súčastí (motora, prevodovej skrine, elektrovýbavy, prvkov podvozku, palivovej sústavy a pod.). Prípadná strata funkčnosti jednotlivých súčastí vozidla, po ich "normálnom opotrebovaní", nepredstavuje teda vadu, za ktorú by automaticky zodpovedal predávajúci. Tvrdil, že pod tlakom rizika až extrémnych prieťahov na strane prvoinštančného súdu, rozhodol sa urobiť za prípadom bodku; za každú cenu a bez akejkoľvek opory v disponibilných dôkazoch "vložil" do prípadu aspekt vady vozidla existujúcej už v čase jeho predaja a z toho potom derivoval konzekvencie v duchu § 597 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ide však o kruciálnu procesnú vadu, pretože ide o poznatok, ktorý si vzhľadom na technickú zložitosť nemôže súd sám vytvoriť (§ 207 C.s.p.). Súd prvej inštancie bez akejkoľvek verifikovateľnej a odbornej bázy, postavil sám premisu, že ide o vadu automatickej prevodovky vozidla, ktorá existovala už v čase kúpy vozidla a dokonca, že ide o takú vadu, ktorá robí vozidlo neupotrebitelným. Pritom znalec Ing. Wiener formuloval záver, že nie je možné presne stanoviť príčinu poruchy automatickej prevodovky vozidla. Ďalej zdôraznil, že ustanovenie § 619 ods. 2 Občianskeho zákonníka o povinnej záruke platí len pri tzv. podnikateľskom predaji použitých vecí, čo však nie je tento prípad. Na druhej strane zákonodarca v § 508 ods. 2 Občianskeho zákonníka istotne "neskonštruoval" režim bezbrehej záruky; predmetné ustanovenie hovorí iba o prípade, keď sa preukáže existencia vady vozidla. V posudzovanej veci žalobca nepreukázal, či ide o poruchu alebo o vadu na automatickej prevodovej skrini; súd prvej inštancie teda pochybil, ak pracoval iba s dohadom že ide o vadu. Stále tvrdí, že môže ísť aj o poruchu a preto sa § 508 Občianskeho zákonníka nemôže na tento prípad použiť. Ak by závery znaleckého dokazovania (a bez takého nemožno dôjsť k právne relevantnému záveru) plauzibilne v konaní preukázali, že skutočne išlo o vadu, tak nastáva ďalšia otázka, či odporuje povahe veci považovať vec za vadnú už pri jej prevzatí; až z povahy prípadne zistenej vady by totiž bolo možné po technicko-odbornej stránke z pozície znalca konštatovať, či auto mohlo jazdiť bezproblémovo pri skúšobnej jazde alebo nie. V predmetnej veci je nepochybne preukázané, že vec v čase predaja nevykazovala vady; sporové strany zhodne potvrdili, že vozidlo bolo v čase predaja bezvadné, pričom bezvadnosť bola kvalifikovane skúmaná (obhliadka, skúšobná jazda a technická kontrola v nestrannom autorizovanom servise v deň kúpy). Vozidlo v deň kúpy a až do odchodu žalobcu, bezproblémovo fungovalo pri kontrole v autoservise, ako aj pri skúšobnej jazde, dokonca ešte pri odjazdení ďalších cca 400 km; to povahou veci vylučuje existenciu vady prevodovky predmetného vozidla pred odjazdom žalobcu dňa 12.5.2012 z obce C.. Čo potom žalobca s vozidlom robil, čo bolo príčinou poruchy, ako sa postavil k možnosti jej odstránenia, ba k možnosti znaleckého zistenia poruchy prevodovky a príčin, prípadne možnostiam reparatúry, ostáva v hmle nejasností a pochybností. Skutočnosti, ktoré napĺňajú skutkovú podstatu nárokovej normy (napríklad vadu veci), musí predniesť tá procesná strana, ktorá z nej odvodzuje nárok (napr. na odstúpenie od kúpy). Ide o bremeno tvrdenia - potom a v prípade, že protistrana tieto skutočnosti popiera, musí ich žalobca aj dokázať - ide o bremeno dokazovania. Právna teória označuje zostávajúce - nerozptýlené pochybnosti v rámci hodnotenia dôkazov alebo toho sa týkajúcu nerozhodnosť medzi viacerými možnosťami, ako non liquet; konzekvenciou je žalobcova prehra. V predmetnom spore žalobca za šesť rokov konania ani raz neuviedol, prečo si myslí, že vozidlo malo vadu už v čase jeho kúpy, pričom vozidlo bezproblémovo jazdilo.

14. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, nakoľko vychádza z náležite vykonaného dokazovania a taktiež aj zo správneho právneho posúdenia veci. Poukázal na skutočnosť, že pri riešení problémov s predmetným motorovým vozidlom nebol pasívny, ale aktívne konal; oznámil žalovanému problémy s predmetným vozidlom, vozidlo nechal

odtiahnuť odťahovou službou. V znaleckom posudku č. 13/2012 znalec Ing. Peter Wiener konštatoval, že záhada na vozidle je vážna tak, že bráni riadnemu užívaniu vozidla; na otázku, či uvedenú záhadu mohol spôsobiť nesprávnym spôsobom jazdy, znalec odpovedal, že moderné elektronicky riadené prevodovky neumožňujú vodičovi urobiť fatálnu chybu, v dôsledku ktorej by došlo k mechanickému poškodeniu dielov prevodovky, jednotlivé blokovania sú zapracované v riadiacom programe riadiaceho modulu prevodovky. Žalovaný sa naproti tomu správal značne pasívne.

15. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.4.2020 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

16. V posudzovanej veci sa žalobca podanou žalobou (vo vzťahu k odvolaním napadnutému vyhovujúcemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie) domáhal od žalovaného zaplattenia istiny vo výške 10.500 eur spolu s príslušenstvom oproti povinnosti žalobcu vrátiť žalovanému osobné motorové vozidlo Chevrolet Captiva, EČV: D., farby čierna metalíza, VIN: T. z dôvodu odstúpenia od kúpnej zmluvy zo dňa 11.5.2012 z titulu existencie vady motorového vozidla.

17. Zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, ktorými je odvolací súd viazaný (§ 383 C.s.p.) vyplýva medzi stranami nesporná skutočnosť, že žalobca ako kupujúci a žalovaný ako predávajúci uzavreli dňa 11.5.2012 kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k ojazdenému a opotrebovanému motorovému vozidlu značky Chevrolet, typ Captiva, farby čierna metalíza, VIN: T., za kúpnu cenu 10.500 eur, pričom žalobca v zmluve vyhlásil, že bol dôkladne s technickým stavom motorového vozidla oboznámený, vykonal skúšobnú jazdu a tiež vykonal (spolu so žalovaným) fyzickú obhliadku vozidla.

18. Zo zisteného skutkového stavu taktiež vyplýva, že žalobca listom zo dňa 22.5.2012 v zmysle § 597 Občianskeho zákonníka odstúpil od vyššie citovanej kúpnej zmluvy z dôvodu, že napriek vyhláseniu žalovaného o tom, že vozidlo nemá žiadne vady, tak počas cesty z P. do J. došlo v meste O. k poruche vozidla a nepojazdné vozidlo musel nechať odtiahnuť do autorizovaného servisu Chevrolet v T., kde bolo okrem iného nájazdu kilometrov zistené, že by sa mohlo jednať o vadu na prevodovke, ktorá sa na vozidle nachádzala už v čase predaja vozidla a bolo len otázkou času, kedy sa prejaví.

19. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, spočívajúca v subsumovaní zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, čo vedie k záveru o právach a povinnostiach strán sporu. Právne posúdenie je nesprávne, ak sa súd dopustí pri tejto činnosti omylu, tzn. keď na správne zistený skutkový stav aplikuje nesprávny právny predpis, tiež vtedy, keď síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo zistených skutočností vyvodil nesprávne právne závery.

20. Podľa § 597 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak dodatočne vyjde najavo vada, na ktorú predávajúci kupujúceho neupozornil, má kupujúci právo na primeranú zľavu z dojednanej ceny zodpovedajúcu povahe a rozsahu vady; ak ide o vadu, ktorá robí vec neupotrebitelnou, má tiež právo od zmluvy odstúpiť. Právo odstúpiť od zmluvy má kupujúci aj vtedy, ak ho predávajúci ubezpečil, že vec má určité vlastnosti, najmä vlastnosti vymienené kupujúcim, alebo že nemá žiadne vady, a toto ubezpečenie sa ukáže nepravdivým.

21. Citované ustanovenie nadväzuje ustanovenie § 596, ktoré upravuje tzv. notifikačnú povinnosť predávajúceho upozorniť kupujúceho ešte v procese dojednávania kúpnej zmluvy, na všetky vady predávanej veci, o ktorých vie. V tomto ustanovení sú upravené práva kupujúceho v prípade, ak v čase po uzavretí kúpnej zmluvy vyjde najavo vada, na ktorú nebol predávajúcim upozornený; ide teda o vady, ktoré existovali už v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, najavo vyšli až dodatočne a predávajúci na ne kupujúceho v rozpore s § 596 Občianskeho zákonníka neupozornil.

22. Predmetné ustanovenie § 597 teda postihuje len takú vadu, ktorá existovala už v dobe uzavretia kúpnej zmluvy, ale najavo vyšla až následne; netýka sa väd, ktoré vznikli v čase po uzatvorení zmluvy,

týka sa len takých väd, ktoré v tom čase len vyšli najavo. Musí ísť o takú vadu veci, ktorá nebola pri predaji poznateľná a prejavila sa (vyšla najavo) až neskôr.

23. Zodpovednosť predávajúceho za dodatočne prejavenu vadu má charakter objektívnej zodpovednosti, t.j. bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa predávajúci nemôže zbaviť a nie je preto rozhodujúce, či o vade vedel alebo nevedel. Predávajúci sa zodpovednosti za vady predávanej veci zbaví len vtedy, ak kupujúceho výslovne upozorní na vady veci. Nestačí pritom všeobecné upozornenie o tom, že vec je vadná, upozornenie sa musí vzťahovať na konkrétnu vadu. Ak vyjde dodatočne najavo vada, na ktorú predávajúci kupujúceho neupozornil, má kupujúci právo na primeranú zľavu z dojednanej kúpnej ceny, odstúpenie od kúpnej zmluvy.

24. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán; táto norma zásadne určuje tak okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané, ako aj nositeľa dôkazného bremena.

25. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorí z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí.

26. Predchádzajúce právne východiská vymedzujú rozsah dôkaznej povinnosti žalobcu, ktorý pokiaľ v spore tvrdil, že po uzatvorení kúpnej zmluvy vyšla na predmete kúpy najavo vada, bolo (iba a práve) jeho procesnou povinnosťou toto skutkové tvrdenie prostriedkami procesného útoku preukázať.

27. Žalobca existenciu vady v zmysle § 597 Občianskeho zákonníka preukazoval znaleckým posudkom č. 13/2012 vypracovaným znalcom Ing. Petrom Weinerom, ktorého úlohou na základe zadania žalobcu (keďže znalecký posudok bol vypracovaný mimo konania) bolo (1) určiť či závada na vozidle Chevrolet Captiva EČV: D. je vážna, (2) ak je na otázku 1 kladná odpoveď, tak či mohol túto vadu spôsobiť žalobca. Znalec vo svojich záveroch konštatoval, že predmetné vozidlo nie je z titulu nefunkčného prenosu krútiaceho momentu z motora na hnané kolesá schopné sa pohybovať (nie je možné ho používať); porucha automatickej prevodovky a jej príslušenstva je tak vážna, že bráni riadnemu užívaniu vozidla, pričom technicky nie je možné, aby vodič nesprávnou manipuláciou s pákou voliča režimu prevodovky, t.j. nesprávnym spôsobom jazdy spôsobil poškodenie prevodovky.

28. Odvolací súd sa stotožnil s námietkou žalovaného v odvolaní, že tento dôkaz nepreukazuje existenciu vady na motorovom vozidle v zmysle § 597 Občianskeho zákonníka, keďže (na veľmi všeobecne až laicky formulované otázky) znalec vysvetľuje okolnosti vôbec nesúvisiace s posúdením predpokladov podľa § 597 Občianskeho zákonníka; nedáva totiž jasnú odpoveď na to, či sa jedná o vadu predmetu kúpy, nakoľko pracuje iba s termínom "porucha" prevodovky, ktorá zjavne a logicky neindikuje nespochybniteľný záver o prítomnosti faktickej vady na predmete kúpy, t.j. prítomnosti niečoho, čo znižuje možnosť využitia a upotrebenia veci alebo ju inak znehodnocuje a predstavuje odklon od toho, čo sa malo podľa zmluvy plniť, a to ak ide o kvalitu plnenia.

29. Nemenej podstatnou je samozrejme aj absolútne mlčanie tohto dôkazu, ako aj ostatných dôkazov prezentovaných v spore žalobcom o tom, či táto porucha automatickej (teda nie vada) prevodovky vôbec existovala na predmete kúpy v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy a teda až následne vyšla najavo; žalobca bol v dôkaznej núdzi tým viac, že medzi stranami zároveň nebolo sporné, že na zakúpenom vozidle odišiel z C. do J. a až v O., t.j. po prejdení približne 250 km (žalobca mal spokojnú jazdu, auto išlo perfektne) sa vozidlo stalo nepojazdným, pričom počas skúšobnej jazdy v dĺžke 30 km sa neprejavili žiadne vady vozidla a to ani v rámci prehliadky v servise v P. ešte pred uzatvorením kúpnej zmluvy, kde bolo objednané prezretie celého auta (výpoveď žalobcu, č.l. 46 spisu). Žalobca však napriek tomu ostal v spore celkom pasívny, keďže práve výlučne z jeho procesného zavinenia (nezaplatením preddavku) nebolo vykonané súdom nariadené znalecké dokazovanie.

30. Z uvedeného preto vyplýva nielen, že súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci vychádzajúceho z nesprávnej interpretácie § 597 Občianskeho zákonníka, zaťažil žalovaného povinnosťou tvrdenia a dôkazu, t.j. nesprávne na neho preniesol dôkazné bremeno, aby vyvrátil tvrdenie a dôkazy žalobcu o výskyte vady na predmete kúpy, ale najmä absolútna dôkazná pasivita žalobcu v spore, ktorému sa nepodarilo preukázať základné žalobné tvrdenie o prítomnosti vady predmetu kúpy v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy.

31. Neunesenie dôkazného bremena žalobcu ohľadom preukázania zákonných predpokladov upravených v § 597 Občianskeho zákonníka pre právne účinné odstúpenie od kúpnej zmluvy spočívajúce v existencii vady na predmete kúpy v čase jej uzatvorenia, ktorá vyšla najavo až dodatočne, nevyhnutne rezultuje v prehru v spore.

32. Na uvedenom základe, po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie žalovaného v jeho odvolaní, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil a žalobu zamietol; vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

33. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).